

Kratke informacije o Kuli Jankovića:

Sklop Kula Janković Stojana je 'izuzetan i rijedak primjer kombinacije stambenog i fortifikacijskog objekta na nekadašnjoj granici otomanskog carstva' (cit.: Likovna Enciklopedija). Središnji dio sklopa je pravokutnog oblika, približno 80 m x 60 m, zatvoren djelomično zgradama a djelomično visokim zidom. Sklopu pripada srednjovjekovna, romanička crkva, smještena u neposrednoj blizini, izvan zidina. Ispod objekta 'Kula' nalazi se prostrana 'stara kuhinja' polukružnog svoda, a

ispod nje 'tamnica'. Kompleks je okružen parkom (*arboretum*) veličine oko 4 ha, a ima i vlastiti izvor kvalitetne pitke vode te ribnjak/akumulaciju vode. Objekt je zaštićen i registriran kao *kulturno dobro* ('spomenik kulture prve kategorije'). U objektu se nalazilo, sakupljeno kroz stoljeća, više dragocjenih zbirki, posebno ikona (16-18 st.), starog oružja, arheološka zbirka, etnografska zbirka, itd. Kula Jankovića, pored ambijentalnih, arhitektonskih i kulturno-umjetničkih vrijednosti, također je spomenik kulture bogat povijesnim ličnostima: od legendarnog narodnog junaka Stojana Jankovića (koji se kao "uskok" proslavio u borbama protiv Turaka u 17. st.) do književnika Vladana Desnice.

Vjerujući da obnova kulturne baštine dobiva puni smisao tek ako je prati i primjerena revitalizacija, iniciran je niz **revitalizacijskih aktivnosti u Kuli** s ciljem stvoriti uvjete i razviti načine za revitalizaciju Kule Stojana Jankovića i pripadajućeg *arboretuma* kao područja značajnog kulturno-povijesnog i prirodnog nasljeđa. Nakon prvog događanja, u gotovo nadrealističkom okruženju i gotovo sasvim srušenog kompleksa i srušenih okolnih sela, (obilježavanje 100-godišnjice rođenja Vladana Desnice 2005g., u Kuli Jankovića niz redovnih aktivnosti : znanstveno-kulturni skup '*Desničini susreti*', *Međunarodni volonterski kampovi u Kuli*, *Međunarodne ljetne škole*, te niz drugih prigodnih aktivnosti (npr. terenski rad Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju, FFZg, snimanje dijela Japanskog dokumentarno-animiranog filma: *Stojan Janković – Hero of the Border*, itd. 2009 g. vlasnici Kule su sa Sveučilištem u Zagrebu sklopili *Sporazum o dugoročnom korištenju*, kojem je cilj izgradnja tzv. '*Sjeverne fronte*' Kule, u kojem je planirano da bude *Međunarodni sveučilišni centar*. Također je provedeno niz projekata, domaćih i međunarodnih. Najveći projekti s početkom u 2012 g. su (EUProjekt): *Jankovic Castle: historic site, generating sustainable development of the Ravni Kotari region*, te "*Mainstreaming human rights in areas of special state concern in Croatia*" (EU IPA Projekt), "*Re-opening of the Jankovic Castle to the public*" , - (američki "2011 Tourism Cares Grant") a od domaćih, posebno: "*Međunarodni sveučilišni centar u Islamu Grčkom i mediteranska akademska zajednica: Razvoj i perspektive*", - Sveučilište u Zagrebu (2012-2013 g.).

Udruga '**Društvo za obnovu i revitalizaciju Kule Stojana Jankovića - mostovi**'. utemeljena je 2006 g. kao neprofitna udruga s jedinim ciljem definiranim već u naslovu.

Okuplja zainteresirane pojedince (oko 70 članova), uključivo eksperte (za sada oko 15) različitih disciplina – iz prirodnih, tehničkih, medicinskih, društvenih znanosti i umjetnosti, koji su kvalificirani i predlagati i pomoći u formulaciji kvalitetnih međunarodnih projekata. Također, Udruga je svoju misiju realizacije sredstava namjenski dobivenih za obnovu Kule Jankovića provela stručno i profesionalno procesom javne nabave, osiguravši kvalitetni projekt građevinske obnove, kvalitetnog ovlaštenog izvođača radova, te adekvatni građevinski i konzervatorski nadzor.

Kula Jankovića ima i veliki **turistički potencijal**. Nakon uređenja najstarijeg dijela Kule Jankovića i njegovo uključivanje u turističku ponudu, potpomoglo bi razvoju turizma u zadarskom zaleđu. U pitanju je kraj koji raspolaže s ogromnim turističkim potencijalom, ne samo zbog svojih prirodnih ljepota, nego i iznimno bogate povijesne i kulturne baštine. Kroz EU projekte (*Old Castle-New Bridges*, te *Old Castle-More Bridges*) izrađen je i prvi **Kulturni vodič** Zadarskog zaleđa, koji je identificirao i stručno-popularno opisao, uz Kulu, još 40 izuzetno vrijednih i zanimljivih objekata kulturne baštine, uglavnom vrlo slabo poznatih široj javnosti a još manje turistički korištenih. Kula Jankovića predstavlja i sama veliki turistički potencijal, i kulturni i prirodni: kompleks je na prekrasnom prirodnom položaju, s oko 4 ha parkovnih površina - prava oaza zelenila uz izvor vode i bazen - unutrašnji prostori s oko 1500 m² pod krovovima, sa zanimljivim sadržajima, bogate zbirke s vrlo različitim sadržajima.

Posjetitelji od 2012. mogu obići: obnovljeni postav **etnografske zbirke** u '**staroj kužini**', popeti se na obnovljenu „**kulu- vidikovac**” s kojeg se prema jugu pruža pogled na Ravne kotare i dalje sve do zadarskih otoka, a na sjevernoj strani prema planinskom lancu Velebita, te razgledati izložbu '**Ususret obnovljenoj Kuli**' u '**Sali**'. U suterenskom dijelu istog objekta posjetitelji mogu vidjeti i '**tamnicu**', te impresivnu podzemnu 'samicu'.